

**Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden**

EEN STERKE RAAD

ONDERZOEKSRAPPORT

MEI 2024

Het onderzoeksproject Sterke Raad van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden dient er toe om op een aantal vragen kwantitatief antwoord te krijgen, zodat de schrijvers van het desbetreffende onderwerp voor de publicatie Sterke Raad daarmee hun voordeel kunnen doen.

Het doel is dat deze publicatie Sterke Raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 verschijnt, grofweg een jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft aan onderzoeksbureau Invior de opdracht gegeven om een kwantitatief onderzoek uit te voeren onder alle raadsleden over het thema Sterke Raad. De resultaten van dit onderzoek vindt u terug in dit document.

INHOUDSOPGAVE

▶ <u>SAMENVATTING</u>	<u>4</u>
▶ <u>DE ROL EN POSITIE VAN DE RAAD</u>	<u>5</u>
▶ <u>DE WAARDEN VAN DE RAAD</u>	<u>23</u>
▶ <u>DE RAAD EN PARTICIPATIE</u>	<u>26</u>
▶ <u>DE ROL VAN DE RAADSVoorzitter</u>	<u>29</u>
▶ <u>DE HULPTROEPEN VAN DE RAAD</u>	<u>33</u>
▶ <u>TOT SLOT</u>	<u>37</u>
▶ <u>BIJLAGEN</u>	<u>39</u>

SAMENVATTING

DE ROL EN POSITIE VAN DE RAAD

- ▶ De volksvertegenwoordigende rol wordt het vaakst als de belangrijkste rol van de raad gezien.
- ▶ Vooral over bezwaarzaken tegen besluiten van het college en klachten over de bejegening van bepaalde groepen of personen wil men gedetailleerd geïnformeerd worden.
- ▶ De meeste raadsleden zien een ombudsman het liefst rechtstreeks onder de raad/bij de griffie geplaatst worden.
- ▶ De stelling dat de raad in de praktijk een gelijkwaardige partner is van het college van B&W leidt tot tweespalt.
- ▶ Met de stellingen dat de raad in de praktijk 'voldoende macht heeft', 'daadwerkelijk het meest invloedrijke bestuursorgaan is' en 'voldoende tegenmacht biedt aan het college van B&W' is ongeveer de helft het eens en grofweg een op de drie het oneens.
- ▶ Raadsleden zijn over het algemeen in eerste instantie vooral loyaal aan hun eigen fractie en aan de eigen achterban.
- ▶ Wat betreft informeel overleg over besluitvorming zien we dat vooral overleg tussen coalitiefracties vaak gevoerd wordt.
- ▶ Voordat een motie of amendement wordt ingediend heeft men vrijwel altijd overleg met de eigen fractie, maar ook vaak met andere raadsleden. Met ambtenaren en bestuursadviseurs wordt veel minder frequent vooraf overlegd.

DE WAARDEN VAN DE RAAD

- ▶ Integriteit wordt het vaakst gezien als belangrijke waarde van een raadslid. Ook transparantie en rechtvaardigheid worden door méér dan de helft genoemd.
- ▶ Minder dan de helft van alle raadsleden is het er mee eens dat raadsleden over de juiste kennis beschikken om in integriteitsaffaires naar behoren te kunnen oordelen.

DE RAAD EN PARTICIPATIE

- ▶ Voor de inwonersbijdragen, burgerinitiatieven, inspreken bij raadsvergaderingen en informele gesprekken geldt dat een meerderheid van de raadsleden deze als 'behulpzaam' en als 'leerzaam' bestempelt. Het burgerberaad wordt ook overwegend positief beoordeeld, maar kent relatief meer weerstand en wordt soms overbodig gevonden.
- ▶ De mate waarin men van mening is dat de raad luistert naar de ideeën van de burger loopt sterk uiteen. De meeste raadsleden bevinden zich ergens in het midden van het spectrum en een kleine minderheid geeft aan dat hun raad (vrijwel) nooit luistert naar de ideeën van de burger.

DE ROL VAN DE RAADSVORZITTER

- ▶ Over het algemeen is men tevreden met de huidige burgemeester in de rol van raadsvoorzitter. Vooral over het bewaken van de bestuurlijke integriteit, zijn veel raadsleden (heel) tevreden. Over de taken coachen van individuele raadsleden en het stimuleren van het politieke debat heerst relatief veel ontevredenheid.
- ▶ Alle uitgevraagde taken hebben significante invloed op de algemene tevredenheid en de verschillen in belang zijn klein.

DE HULPTROEPEN VAN DE RAAD

- ▶ Raadsleden zien de griffie en de eigen fractie het vaakst als de belangrijkste hulptroepen van de raad. De raadsgriffier wordt ook relatief vaak het belangrijkste gevonden.
- ▶ Het controleren of beleid zinnig, zuinig en zorgvuldig was wordt het vaakst genoemd als manier waarop de rekenkamer de raad het beste kan ondersteunen.
- ▶ Over de stelling 'Als instrument van de raad moet de rekenkamer uitsluitend onderzoeken doen op onderwerpen aangedragen door de gemeenteraad' lopen de meningen sterk uiteen. De groepen voor- en tegenstanders zijn ongeveer even groot.
- ▶ Raadsleden vinden meestal niet dat al te kritische rapporten van de rekenkamer gevolgen moeten hebben voor het budget van de rekenkamer.

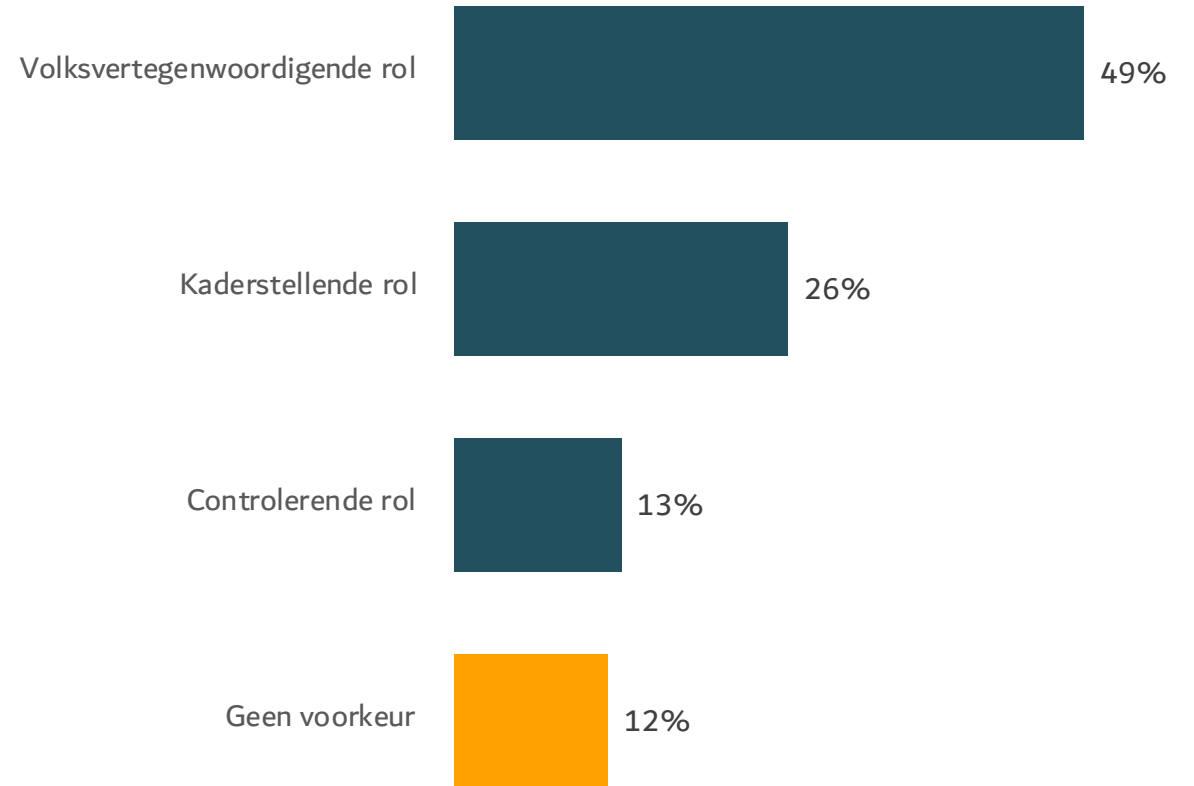

De rol en positie van de raad

ROL VAN DE RAAD

- ▶ De volksvertegenwoordigende rol wordt door raadsleden het vaakst als de belangrijkste rol van de raad gezien.

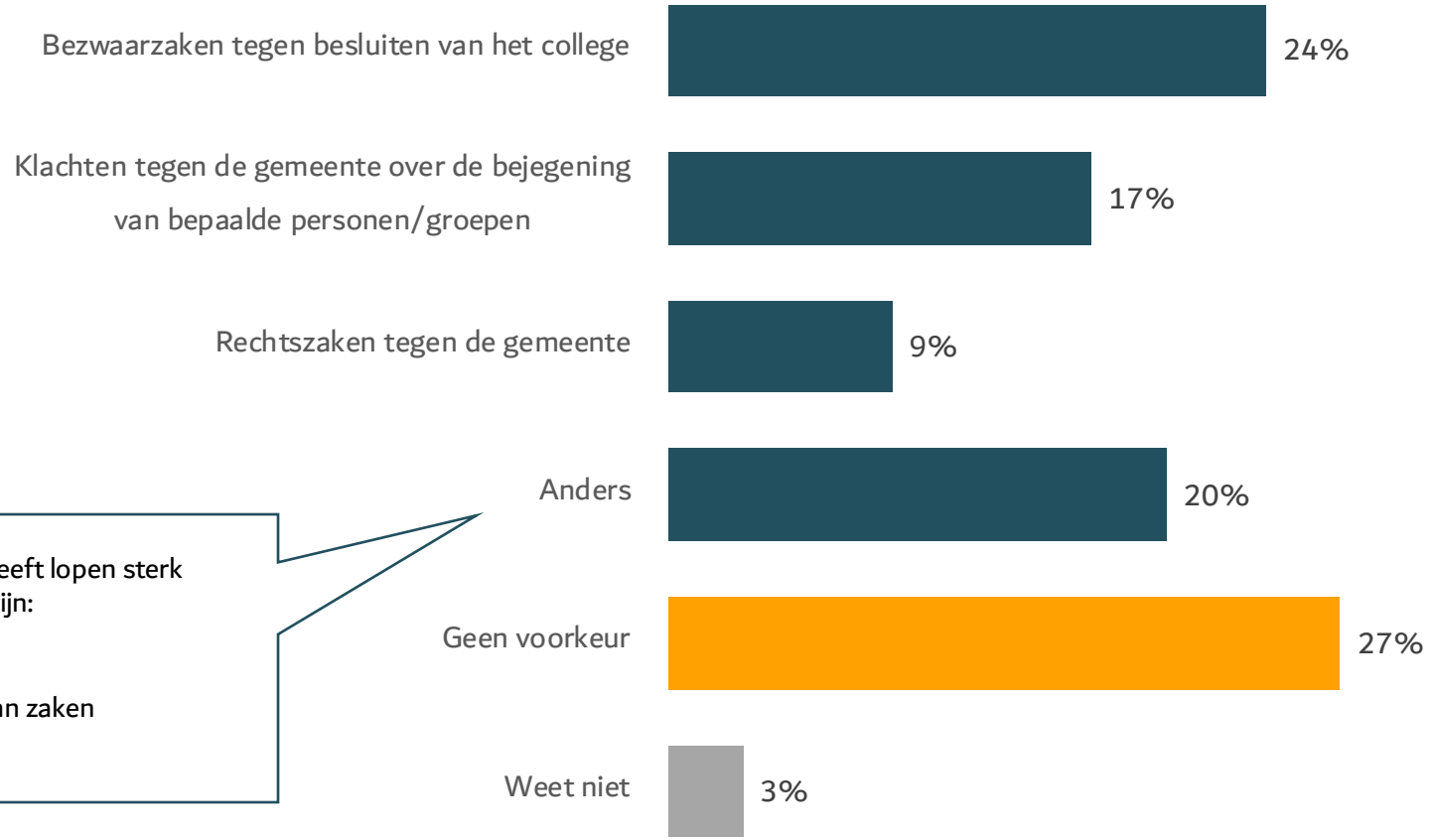

INFORMEREN VAN DE RAAD

- ▶ Vooral over bezwaarzaken tegen besluiten van het college en in iets mindere mate klachten tegen de gemeente over de bejegening van bepaalde groepen of personen willen raadsleden graag gedetailleerd geïnformeerd worden.
- ▶ Een op de vijf noemt iets anders dan de voorgelegde antwoordopties (zie kader voor meer informatie)
- ▶ Ongeveer een kwart geeft aan geen voorkeur te hebben.

De antwoorden die men bij 'anders' geeft lopen sterk uiteen. Vaker terugkerende thema's zijn:

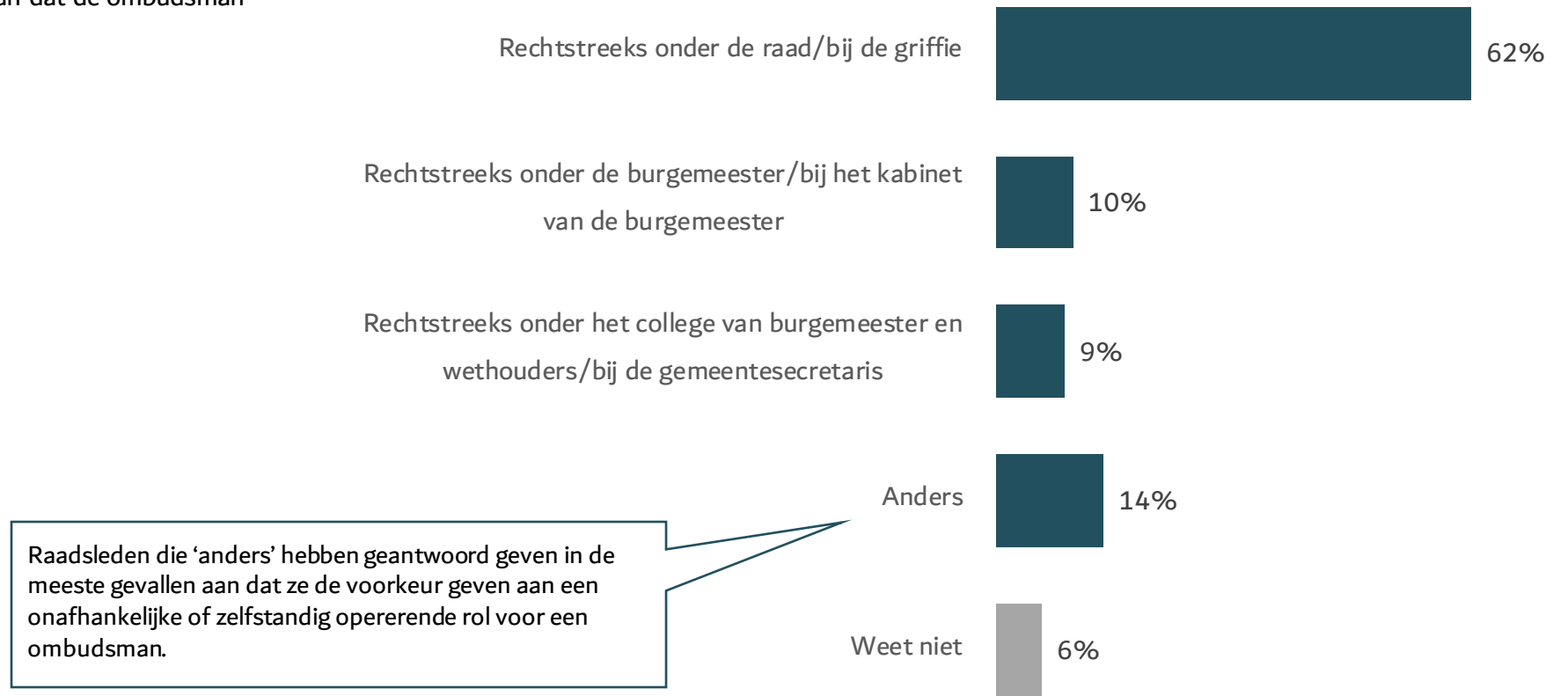
- ▶ 'Alles'
- ▶ Financiële zaken/begroting
- ▶ Voortgang van projecten/stand van zaken
- ▶ Toekomstplannen

POSITIE OMBUDSMAN

- ▶ De meeste raadsleden zien een ombudsman het liefst rechtstreeks onder de raad/bij de griffie geplaatst worden.
- ▶ Relatief veel raadsleden geven spontaan aan dat de ombudsman onafhankelijk zou moeten opereren.

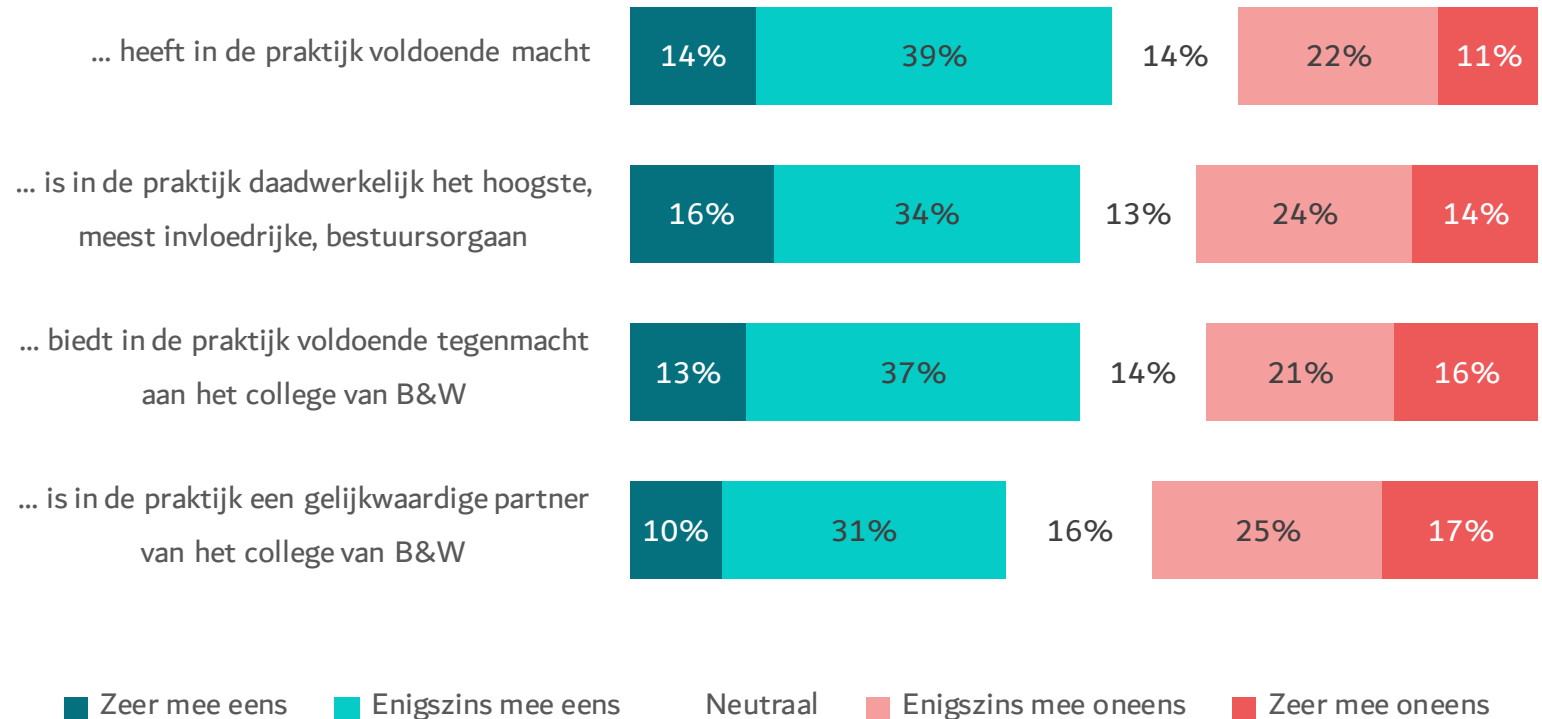

STELLINGEN OVER DE POSITIE VAN DE RAAD

- ▶ Over de positie van de raad lopen de meningen sterk uiteen. Voor alle stellingen geldt dat een grote groep het er (in meer of mindere mate) mee eens is, maar dat er ook veel raadsleden zijn die het er juist mee oneens zijn.
- ▶ Met name de stelling dat de raad in de praktijk een gelijkwaardige partner is van het college van B&W leidt tot tweespalt: de groepen voor- en tegenstanders zijn ongeveer even groot.
- ▶ Met de stellingen dat de raad in de praktijk 'voldoende macht heeft', 'daadwerkelijk het meest invloedrijke bestuursorgaan is' en 'voldoende tegenmacht biedt aan het college van B&W' zien we dat ongeveer de helft van de raadsleden het daarmee eens is en grofweg een op de drie het ermee oneens is.

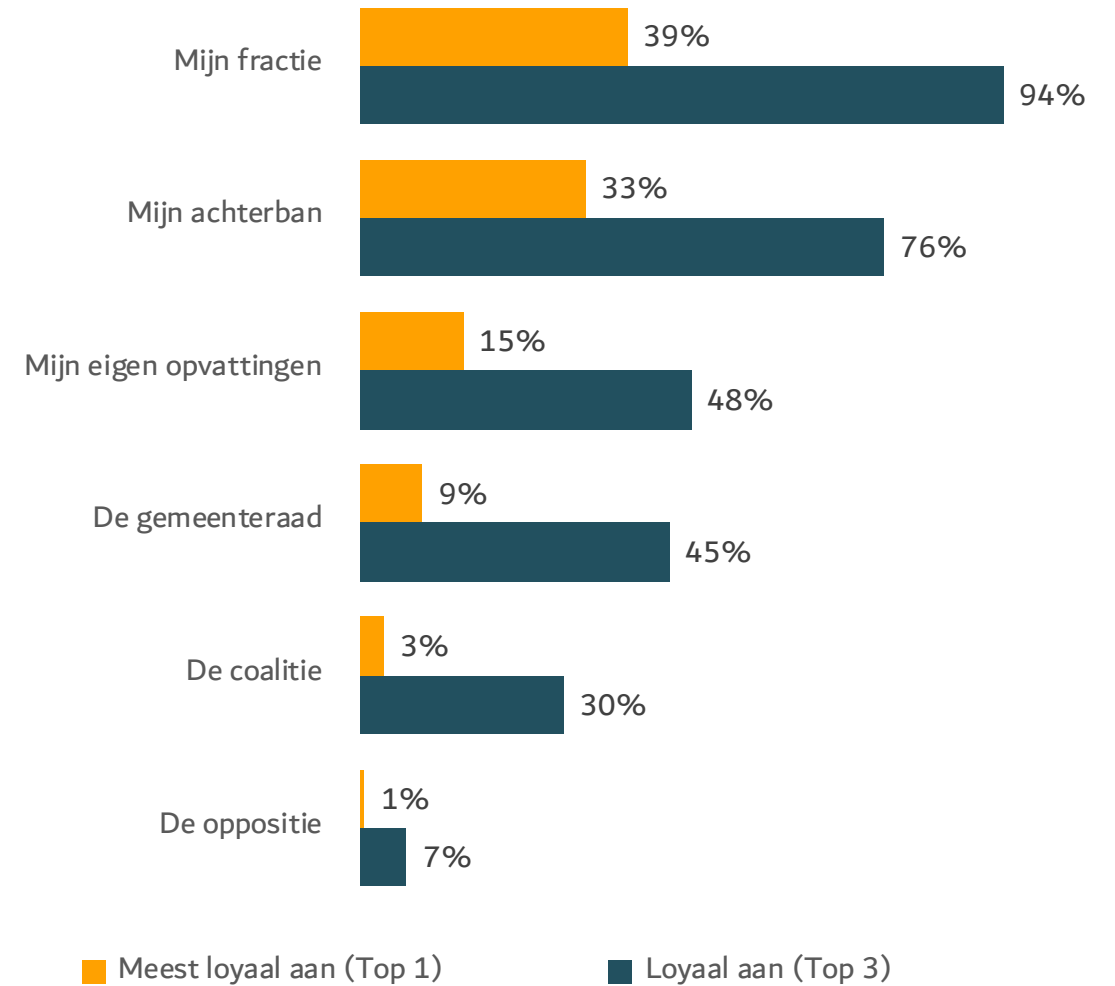
De gemeenteraad in mijn gemeente ...

LOYALITEIT

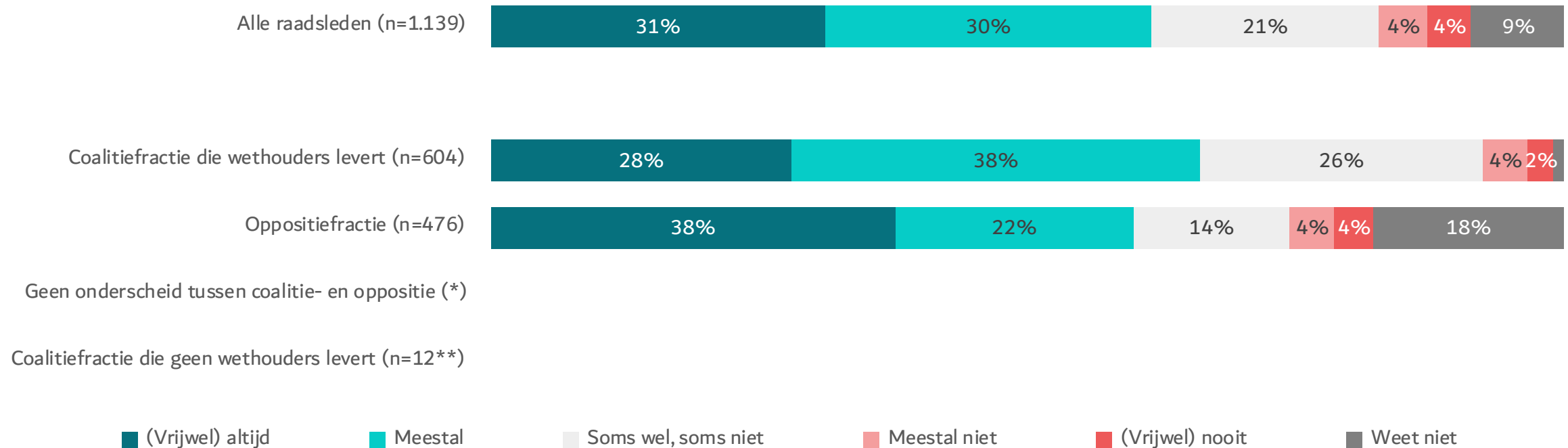
- ▶ Raadsleden zijn over het algemeen in eerste instantie vooral loyaal aan hun eigen fractie. Voor 39% van de raadsleden staat de eigen fractie op de eerste plek en bijna alle raadsleden hebben de eigen fractie in hun persoonlijke top 3 staan.
- ▶ Ook de eigen achterban wordt vaak genoemd als partij waaraan men vooral loyaal is: voor één op de drie staat deze groep op de eerste plaats en driekwart heeft deze in zijn of haar persoonlijke top 3 staan.

OVERLEG TUSSEN COALITIEFRACTIES

- ▶ De meeste raadsleden geven aan dat er meestal of (vrijwel) altijd overleg plaatsvindt om de besluitvorming over punten op de agenda van de raad inhoudelijk voor te bereiden tussen coalitiefracties. Minder dan één op de tien geeft aan dat dit meestal niet of (vrijwel) nooit plaatsvindt.
- ▶ Opvallend is dat leden van oppositiefracties vaker aangeven dat er (vrijwel) altijd overleg plaatsvindt tussen coalitiefracties dan leden van coalitiefracties die wethouders leveren.

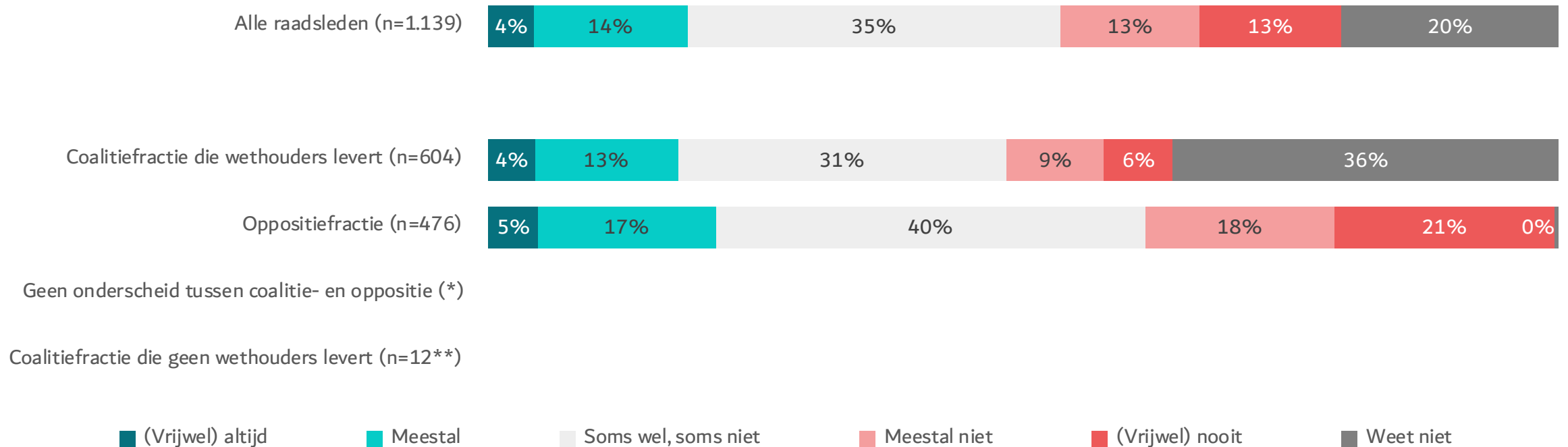
* De stelling is niet van toepassing op deze subgroep

** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG TUSSEN OPPOSITIEFRACTIES

- ▶ Een kleine minderheid van de raadsleden geeft aan dat er meestal of (vrijwel) altijd overleg om de besluitvorming over punten op de agenda van de raad inhoudelijk voor te bereiden plaatsvindt tussen oppositiefracties. Een kwart geeft aan dat dit meestal niet of (vrijwel) nooit plaatsvindt.
- ▶ Opvallend is dat leden van oppositiefracties vaker aangeven dat er meestal niet of (vrijwel) nooit overleg tussen oppositiefracties plaatsvindt dan leden van coalitiefracties die wethouders leveren. Dit wordt deels verklaard doordat leden van coalitiefracties veel vaker 'weet niet' aangeven.

* De stelling is niet van toepassing op deze subgroep

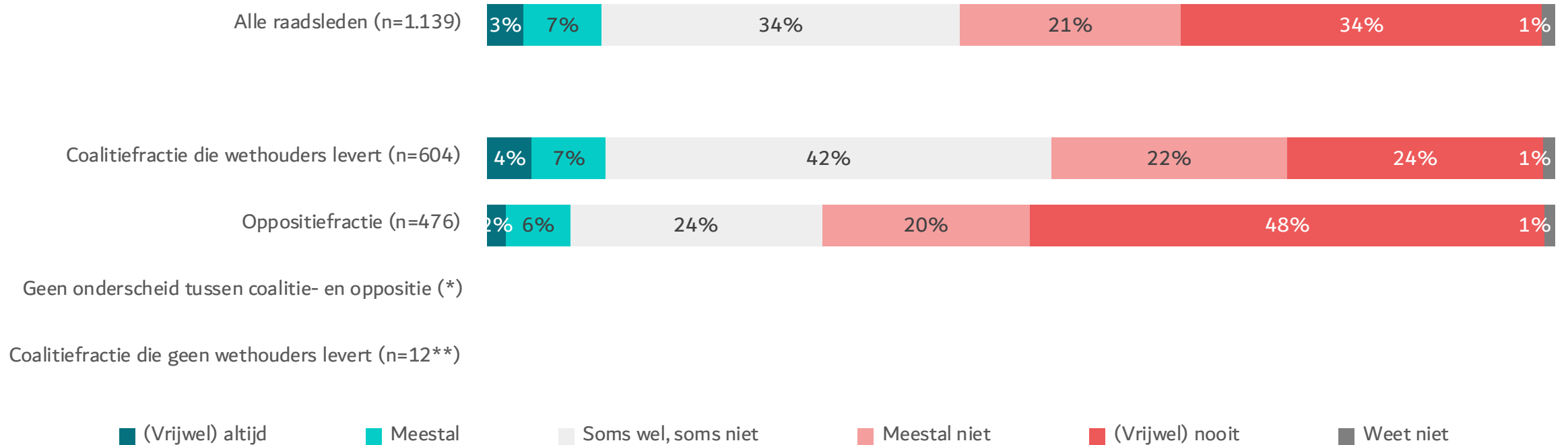
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

(IN)FORMEEL OVERLEG OM BESLUITVORMING OVER DE AGENDA VAN DE RAAD INHOUDELIJK VOOR TE BEREIDEN:

OVERLEG TUSSEN COALITIE- EN OPPOSITIEFRACTIES GEZAMENLIJK

- ▶ Eén op de tien raadsleden geeft aan dat er meestal of (vrijwel) altijd overleg om de besluitvorming over punten op de agenda van de raad inhoudelijk voor te bereiden plaatsvindt tussen coalitie- en oppositiefracties gezamenlijk. Ruim de helft geeft aan dat dit meestal niet of (vrijwel) nooit plaatsvindt.
- ▶ Opvallend is dat leden van oppositiefracties vaker aangeven dat dit overleg meestal niet of (vrijwel) nooit plaatsvindt dan leden van coalitiefracties die wethouders leveren.

* De stelling is niet van toepassing op deze subgroep

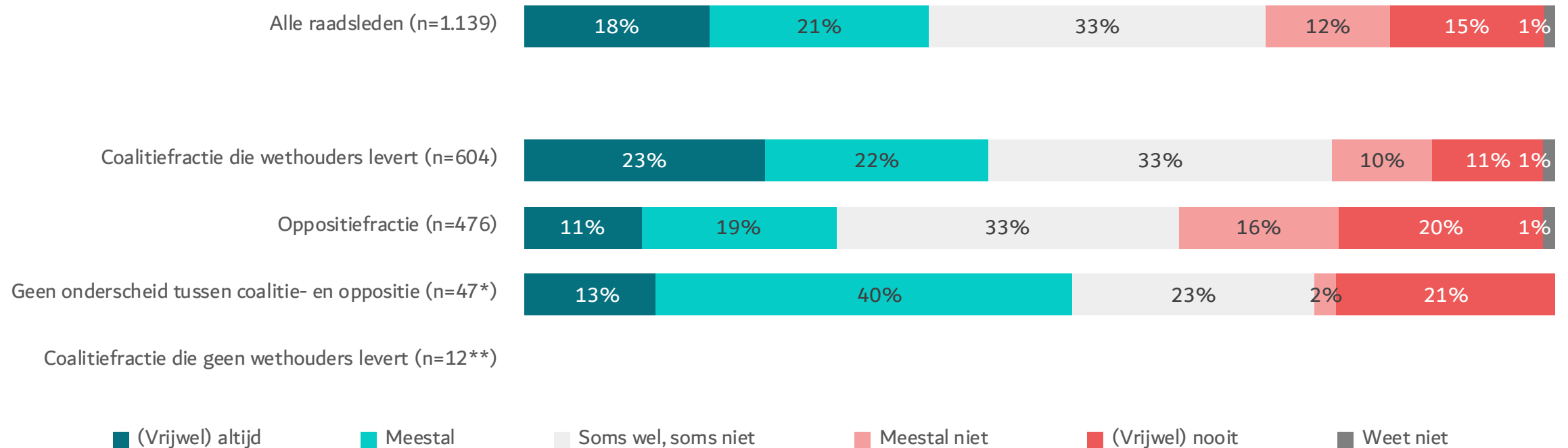
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

(IN)FORMEEL OVERLEG OM BESLUITVORMING OVER DE AGENDA VAN DE RAAD INHOUDELIJK VOOR TE BEREIDEN:

MATE VAN EIGEN BETROKKENHEID BIJ OVERLEG

- ▶ Twee op de vijf raadsleden geven aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd zelf betrokken zijn bij overleg om de besluitvorming over punten op de agenda van de raad inhoudelijk voor te bereiden. Ruim een kwart geeft juist aan meestal niet of (vrijwel) nooit zelf betrokken te zijn.
- ▶ Opvallend is dat leden van coalitiefracties vaker aangeven zelf meestal of (vrijwel) altijd betrokken te zijn, terwijl leden van oppositiefracties juist vaker aangeven meestal niet of (vrijwel) nooit betrokken te zijn.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

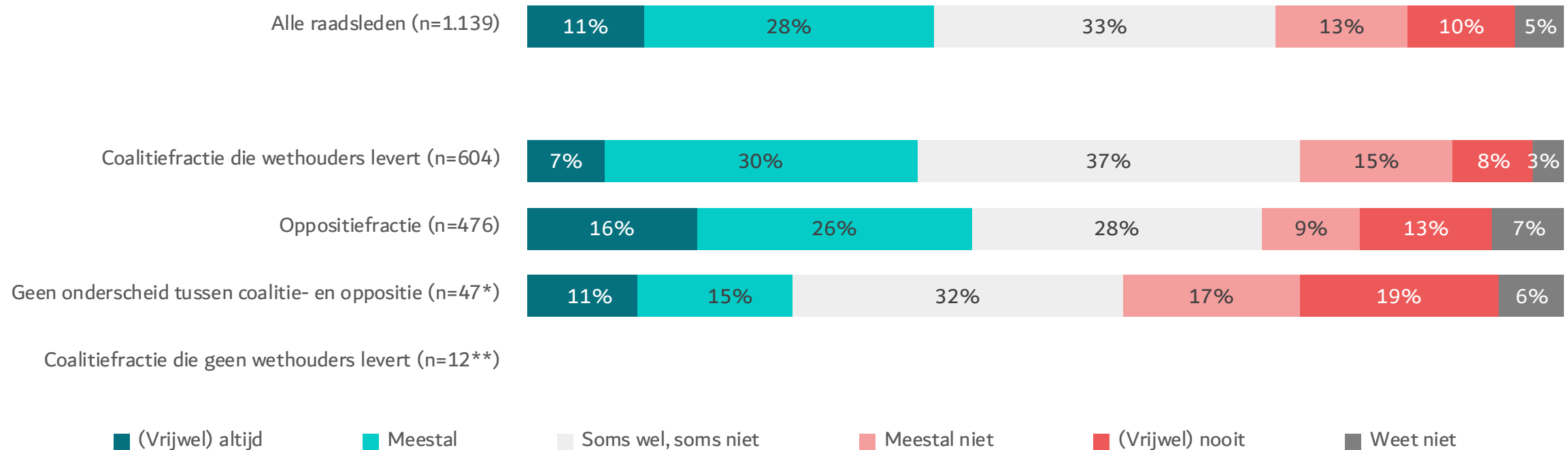
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

(IN)FORMEEL OVERLEG OM BESLUITVORMING OVER DE AGENDA VAN DE RAAD INHOUDELIJK VOOR TE BEREIDEN:

MATE WAARIN DE BELANGRIJKE PUNTEN VOORAF ZIJN VASTGELEGD

- ▶ Twee op de vijf raadsleden geven aan dat de belangrijke punten in de raad meestal of (vrijwel) altijd vooraf feitelijk zijn vastgelegd door overleg. Iets minder dan een kwart geeft juist aan dat dit meestal niet of (vrijwel) nooit het geval is.
- ▶ Opvallend is dat leden van oppositiefracties vaker aangeven dat dit (vrijwel) altijd het geval is dan leden van coalitiefracties, maar dat zij ook vaker aangeven dat dit (vrijwel) nooit het geval is.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

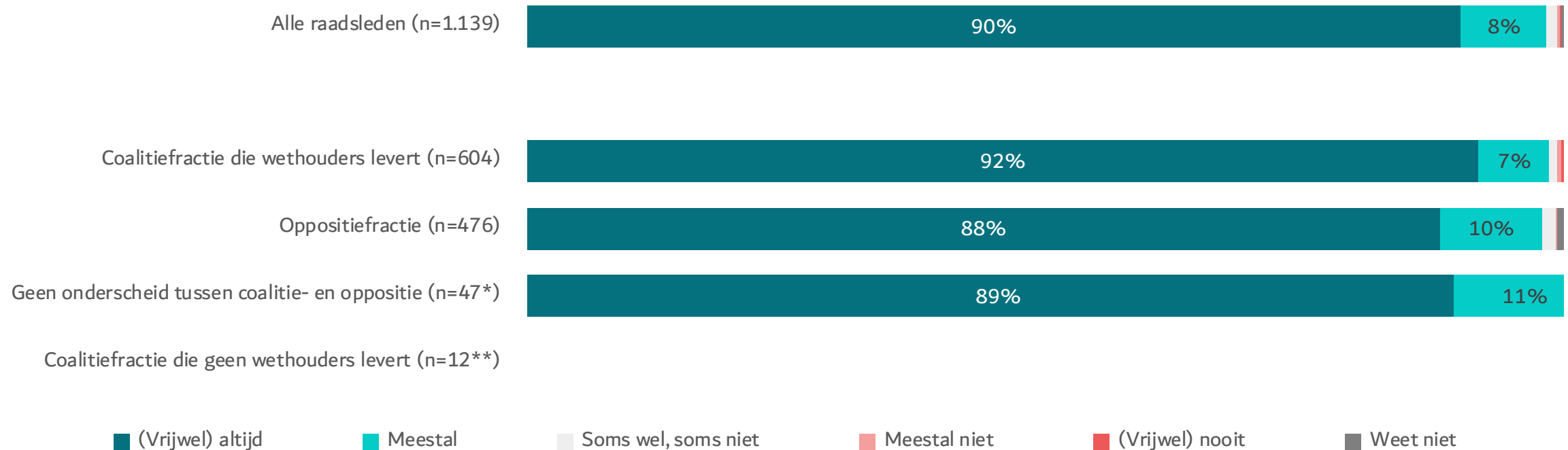
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

EIGEN FRACTIE

- ▶ Vrijwel alle raadsleden geven aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met de eigen fractie voordat ze een motie of amendement indienen.
- ▶ De overgrote meerderheid doet dit (vrijwel) altijd.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

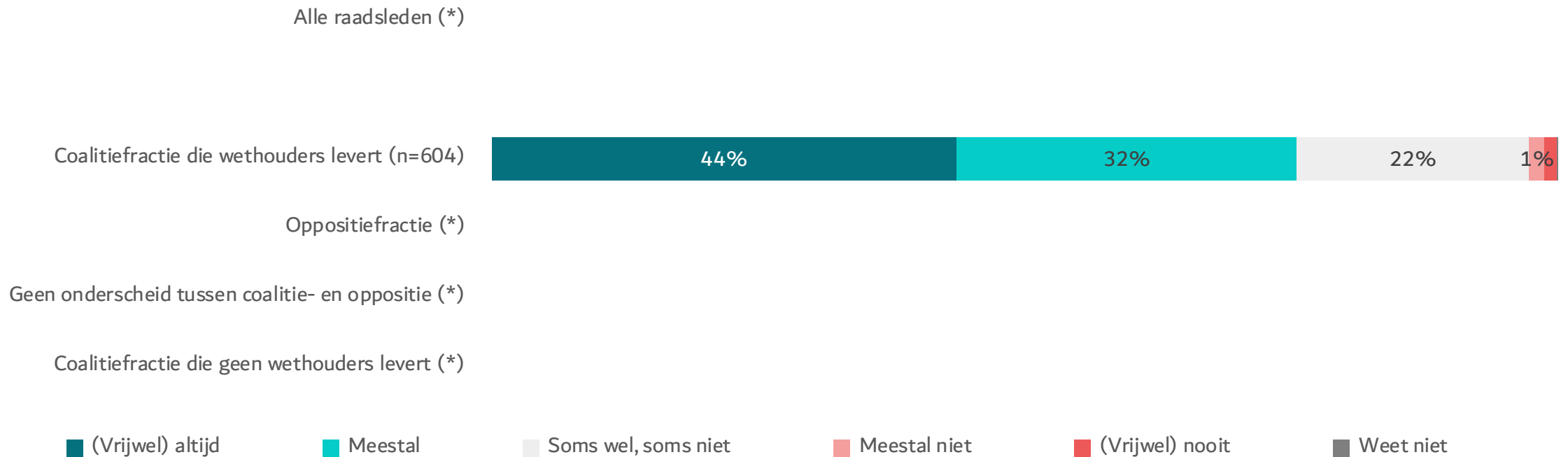
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

DE WETHOUDER(S) VAN DE EIGEN PARTIJ

- ▶ Drie kwart van de raadsleden die lid zijn van coalitiefracties die wethouders leveren geven aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met de wethouders van de eigen partij voordat ze een motie of amendement indienen.

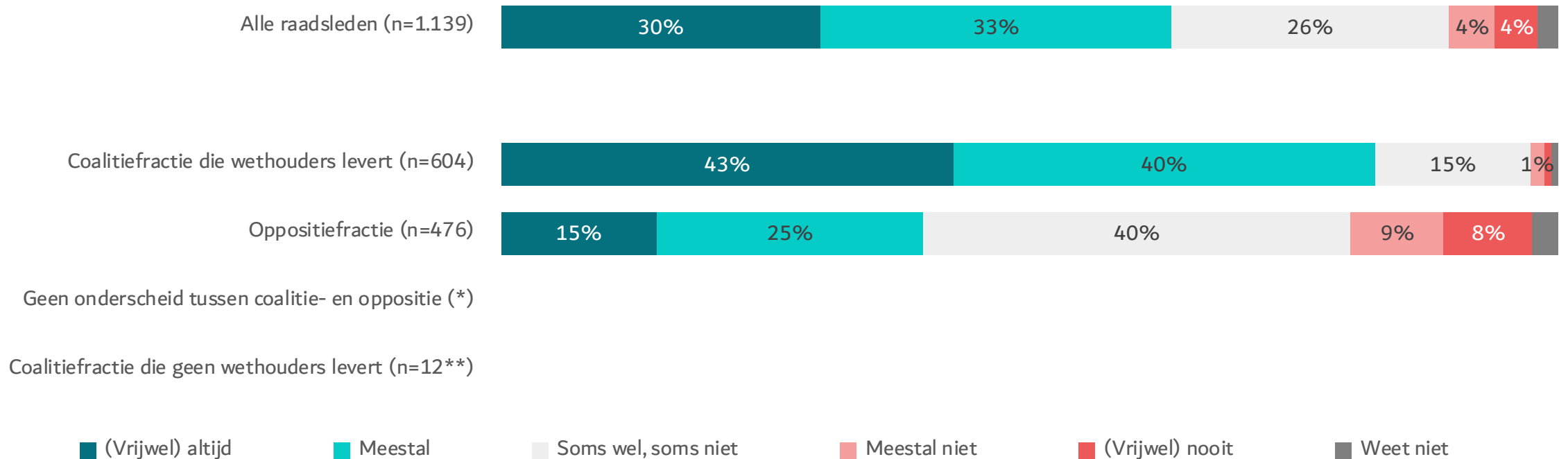
* De stelling is niet van toepassing op deze subgroepen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

RAADSLEDEN VAN COALITIEFRACTIES

- ▶ Een meerderheid van de raadsleden geeft aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met raadsleden van coalitiefracties voordat ze een motie of amendement indienen.
- ▶ Opvallend is dat leden van coalitiefracties veel vaker aangeven dit meestal of (vrijwel) altijd te doen dan leden van oppositiefracties.

* De stelling is niet van toepassing op deze subgroep

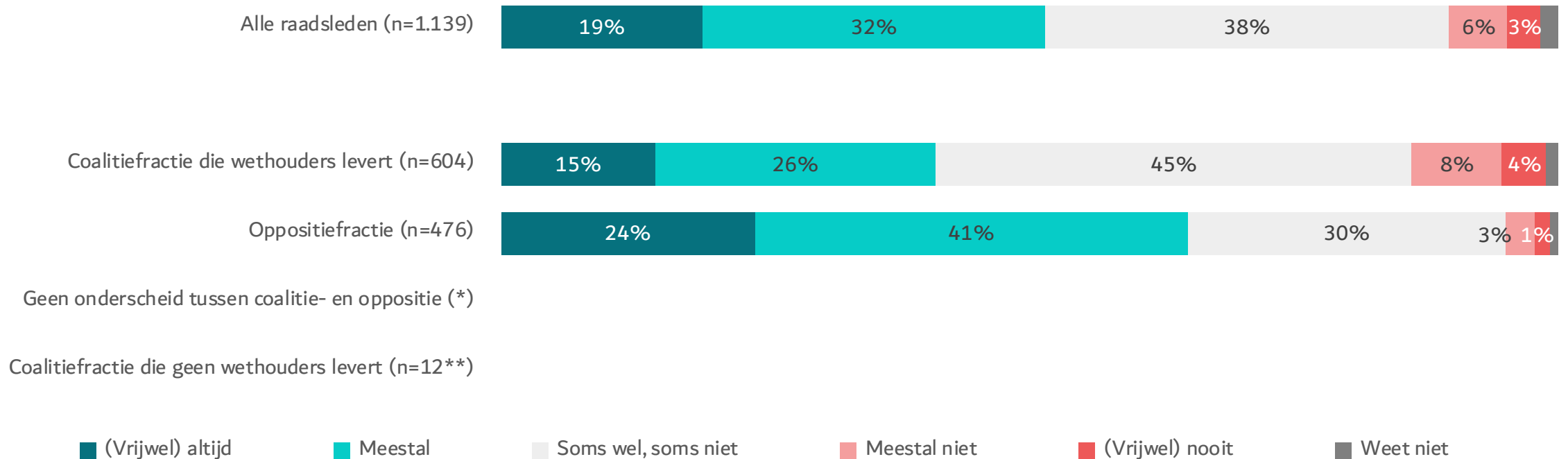
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

RAADSLEDEN VAN OPPOSITIEFRACTIES

- ▶ De helft van de raadsleden geeft aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met raadsleden van oppositiefracties voordat ze een motie of amendement indienen.
- ▶ Opvallend is dat leden van oppositiefracties vaker aangeven dit meestal of (vrijwel) altijd te doen dan leden van coalitiefracties.

* De stelling is niet van toepassing op deze subgroep

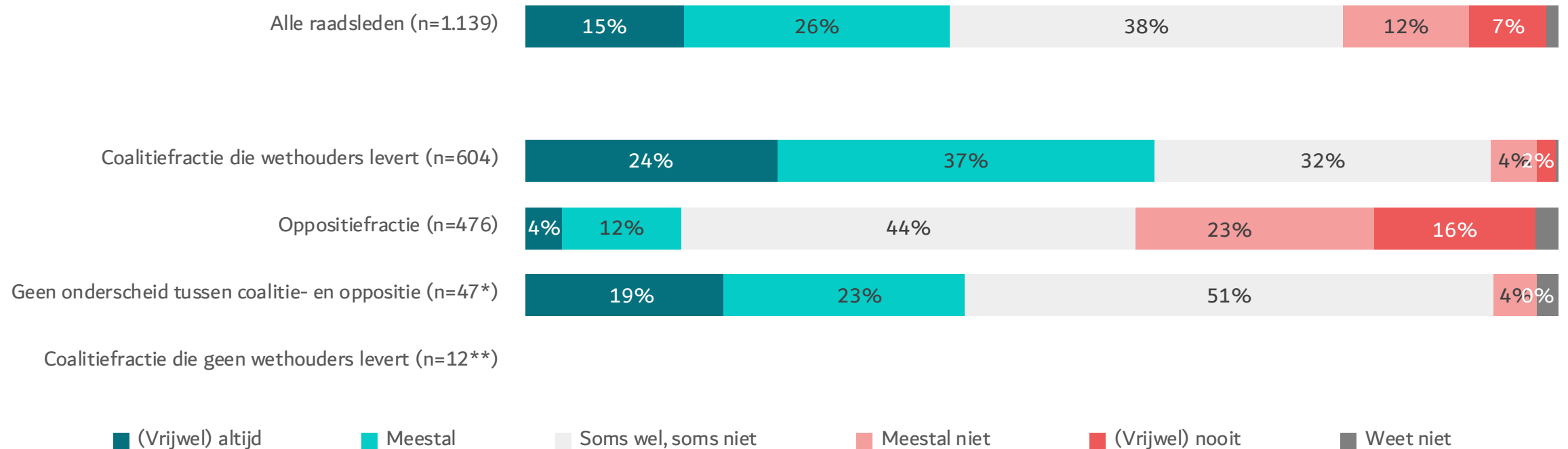
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

DE PORTEFEUILLEHOUDER

- ▶ Minder dan de helft van de raadsleden geeft aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met de portefeuillehouder voordat ze een motie of amendement indienen. Eén op de vijf doet dit meestal niet of (vrijwel) nooit).
- ▶ Opvallend is dat leden van coalitiefracties veel vaker aangeven dit meestal of (vrijwel) altijd te doen dan leden van oppositiefracties. Andersom geven leden van oppositiefracties veel vaker aan dit meestal niet of (vrijwel) nooit te doen.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

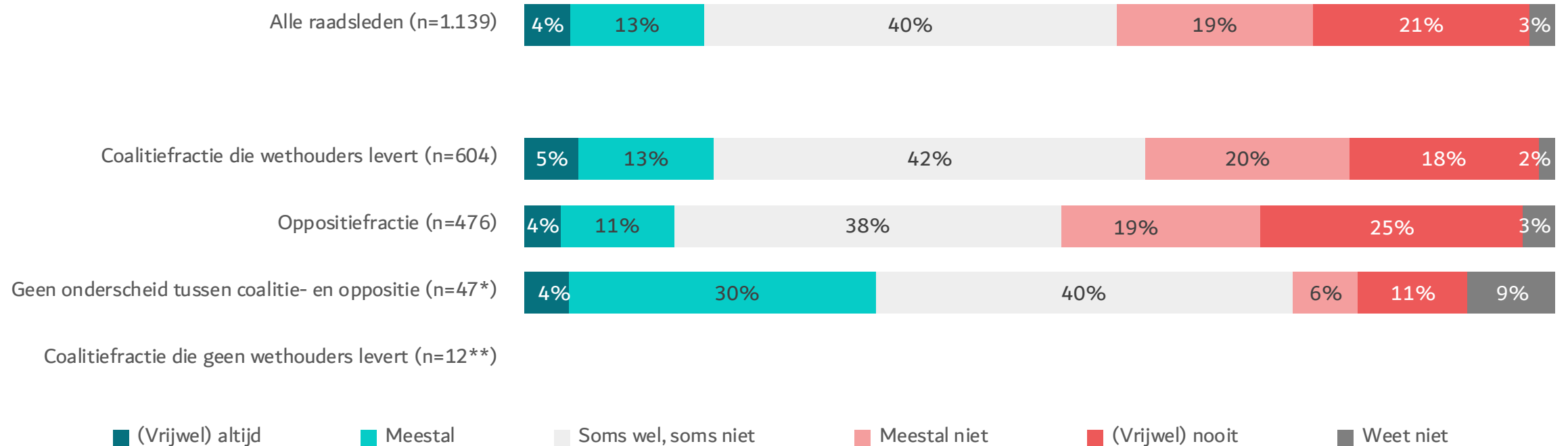
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

AMBTENAREN

- ▶ Een kleine minderheid van de raadsleden geeft aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met ambtenaren voordat ze een motie of amendement indienen. Twee op de vijf doet dit meestal niet of (vrijwel) nooit).
- ▶ Leden van oppositiefracties geven iets vaker aan dit meestal niet of (vrijwel) nooit te doen dan leden van coalitiefracties.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

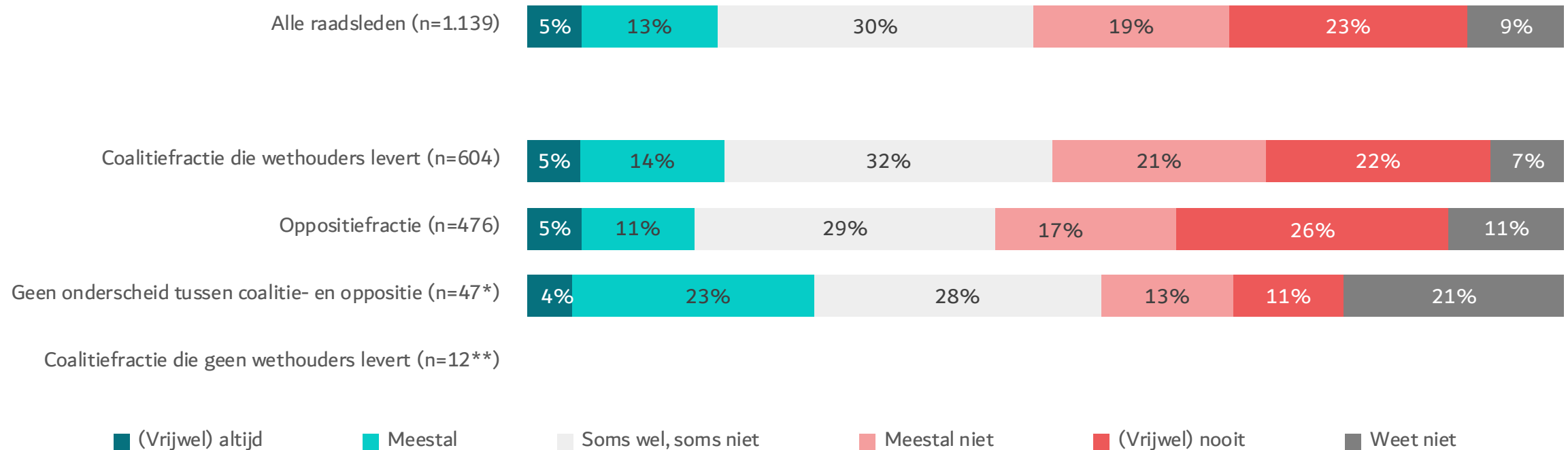
** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

OVERLEG VOORAF BIJ INDIENEN MOTIE OF AMENDEMENT MET:

BESTUURSADVISEURS

- ▶ Een kleine minderheid van de raadsleden geeft aan dat ze meestal of (vrijwel) altijd vooraf overleggen met bestuursadviseurs voordat ze een motie of amendement indienen. Ruim twee op de vijf doet dit meestal niet of (vrijwel) nooit).
- ▶ Er zijn geen noemenswaardige verschillen tussen leden van oppositiefracties en leden van coalitiefracties waargenomen.

* Door de lage steekproefgrootte voor deze subgroep, zijn de resultaten indicatief

** De steekproef voor deze subgroep is te klein om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen doen

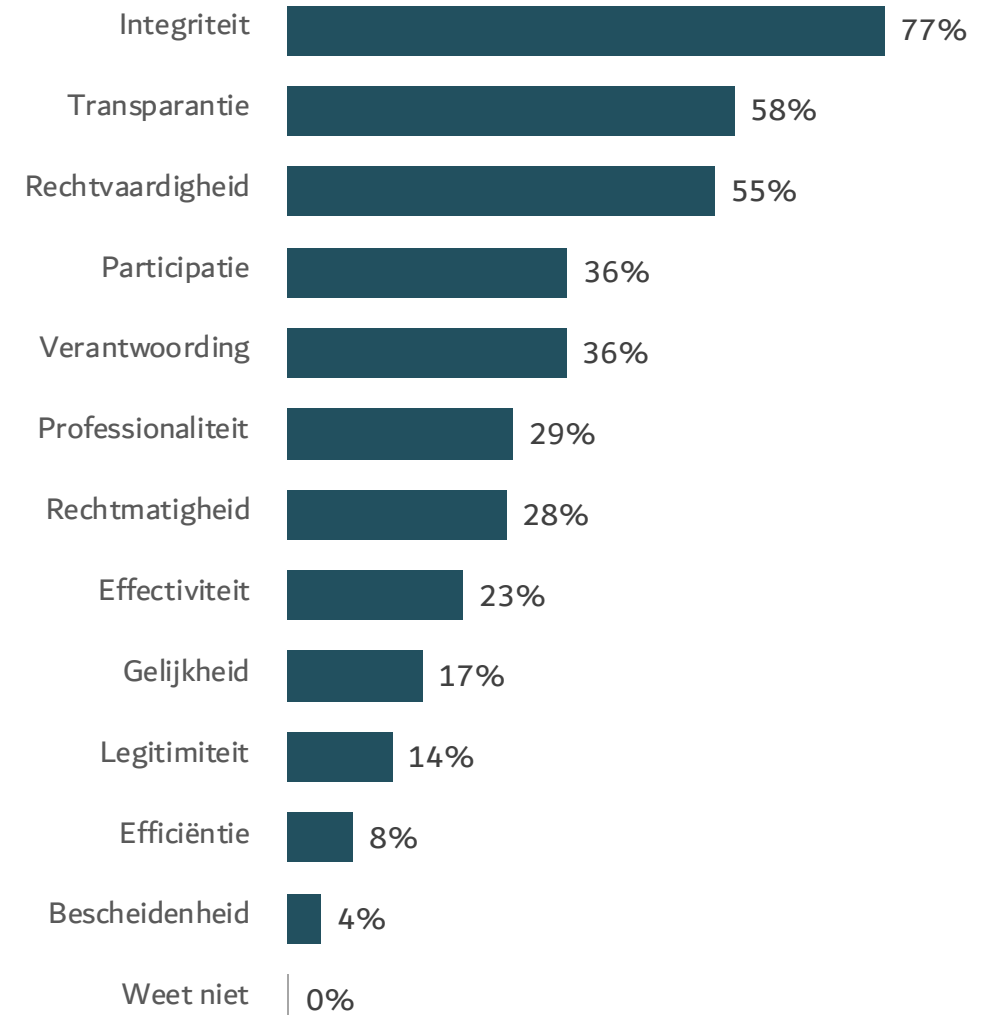

De waarden van de raad

BELANGRIJKSTE WAARDEN RAADSLID

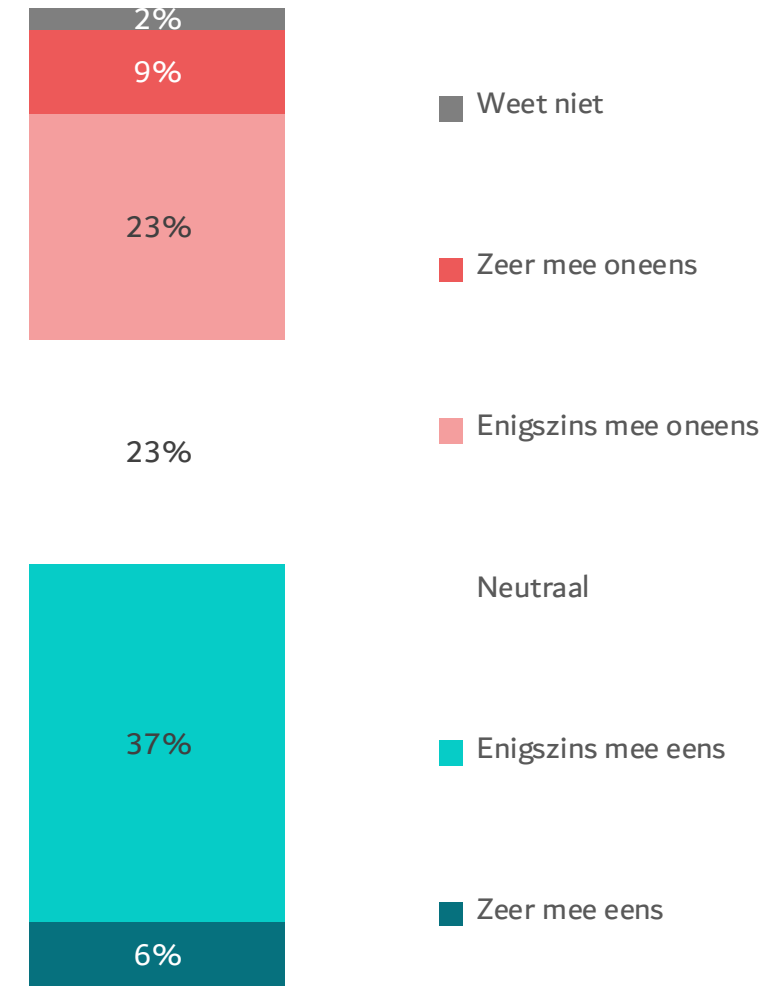
- ▶ Integriteit wordt het vaakst gezien als belangrijke waarde van een raadslid. Ruim driekwart noemt deze waarde in zijn of haar top vier.
- ▶ Ook transparantie en rechtvaardigheid worden door méér dan de helft genoemd.

KENNISNIVEAU RAADSLEDEN M.B.T. INTEGRITEITSAFFAIRES

- ▶ Minder dan de helft van alle raadsleden is het er zeer of enigszins mee eens dat raadsleden in het algemeen over de juiste kennis beschikken om in integriteitsaffaires naar behoren te kunnen oordelen.
- ▶ Ongeveer een derde is het daar juist zeer of enigszins mee oneens.

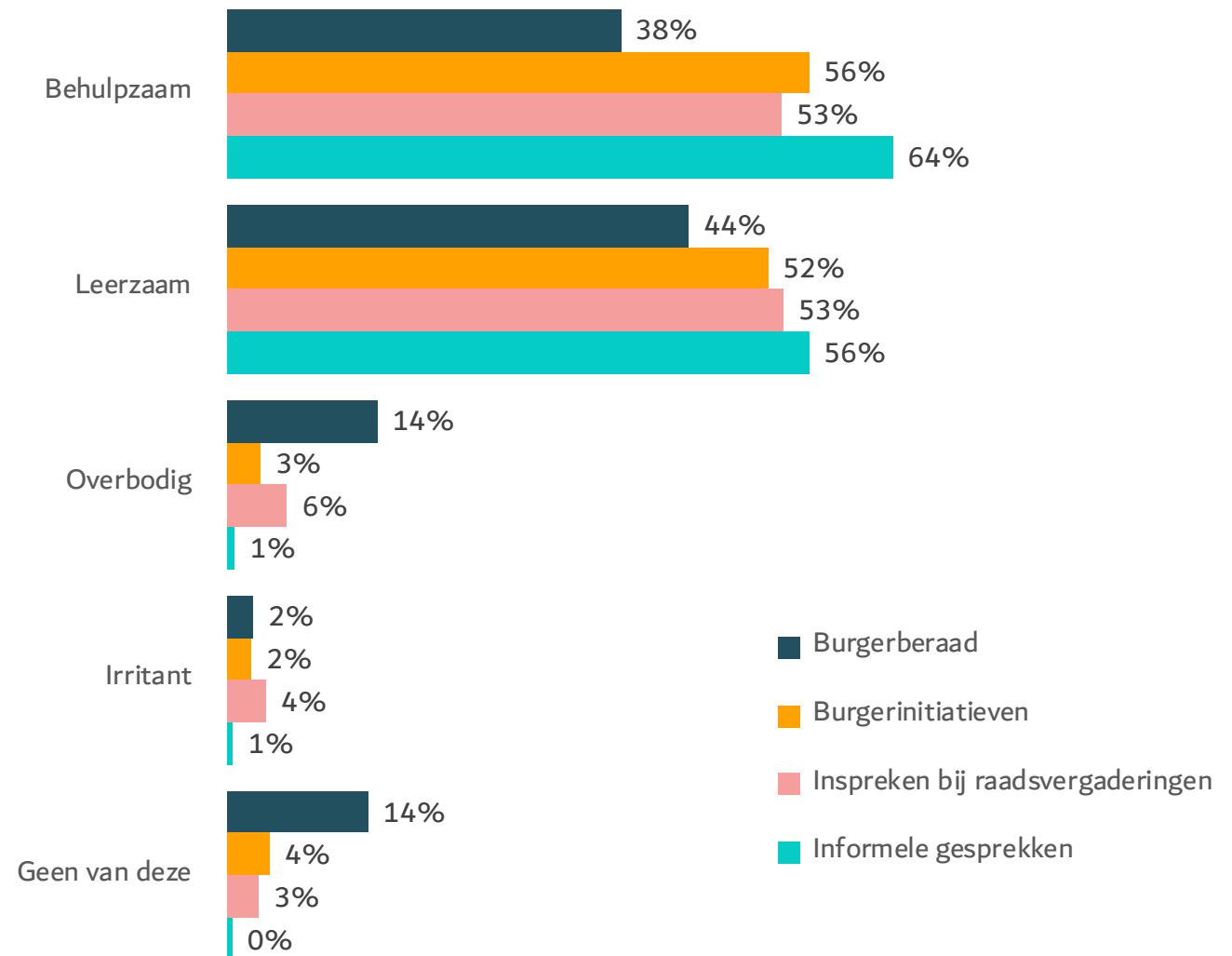

De raad en participatie

WAARDERING INWONERSBIJDRAGEN

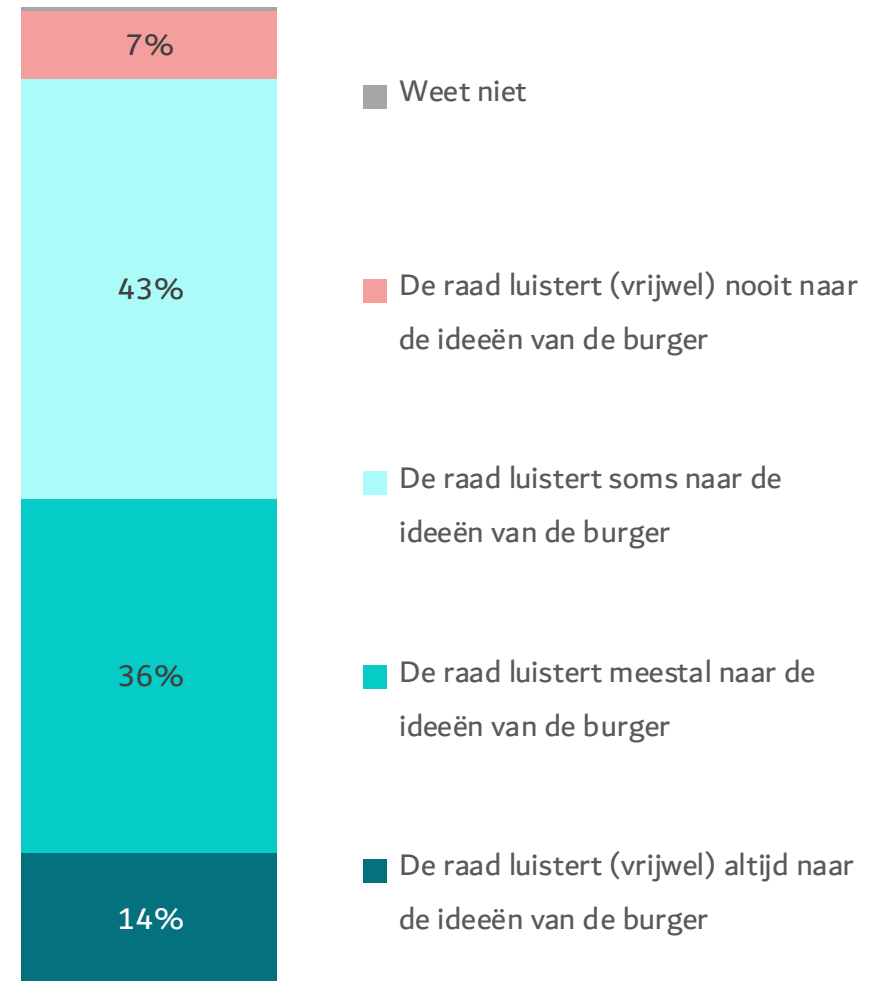
- ▶ Voor de inwonersbijdragen burgerinitiatieven, inspreken bij raadsvergaderingen en informele gesprekken geldt dat een meerderheid van de raadsleden deze als 'behulpzaam' en als 'leerzaam' bestempelt.
- ▶ Informele gesprekken scoren het hoogst op 'Behulpzaam': ongeveer twee derde kent deze waarde hieraan toe.
- ▶ De inwonersbijdrage burgerberaad wordt ook overwegend positief beoordeeld, maar kent relatief meer weerstand dan de andere uitgevraagde inwonersbijdragen: 14% vindt deze overbodig en nogmaals 14% vindt geen van de genoemde eigenschappen erbij passen.

LUISTEREN NAAR BURGERS VERSUS VASTHOUDEN AAN BELEID

- ▶ De mate waarin men van mening is dat de raad luistert naar de ideeën van de burger loopt sterk uiteen.
- ▶ De meeste raadsleden bevinden zich ergens in het midden van het spectrum: 43% geeft aan dat hun raad soms luistert naar ideeën van de burger en 36% zegt dat hun raad dit meestal doet.
- ▶ Een kleine minderheid geeft aan dat hun raad (vrijwel) nooit luistert naar de ideeën van de burger.

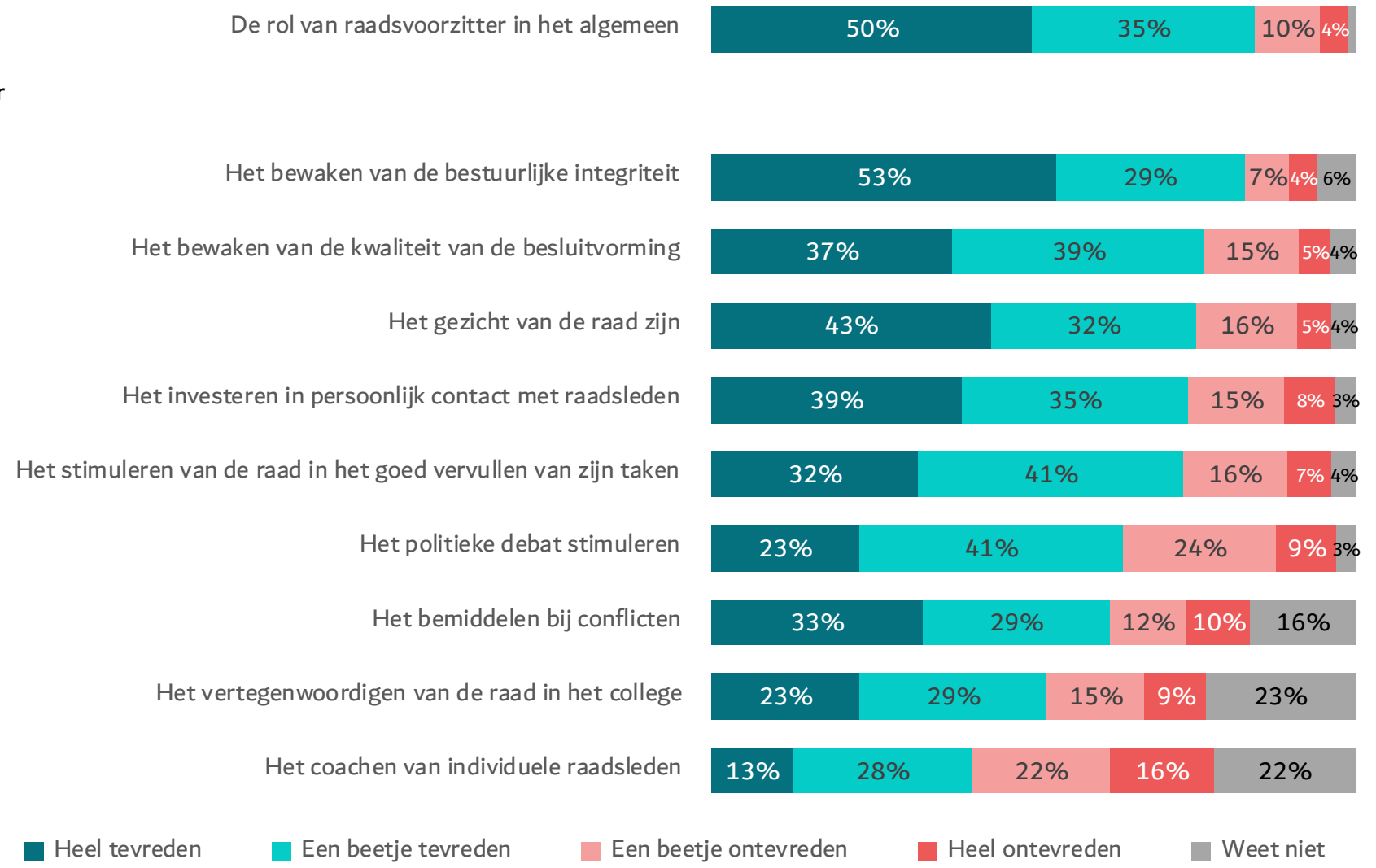

De rol van de raadsvoorzitter

TEVREDENHEID MET DE ROL VAN DE BURGEMEESTER ALS RAADSVORZITTER

- ▶ Over het algemeen is men tevreden met de huidige burgemeester in de rol van raadsvoorzitter: 50% is hier heel tevreden over en 35% een beetje tevreden. Een kleine minderheid (5%) is hier in meer of mindere mate ontevreden over.
- ▶ Vooral over het bewaken van de bestuurlijke integriteit, zijn veel raadsleden (heel) tevreden.
- ▶ Andere taken waarover men relatief vaak in meer of mindere mate tevreden is, zijn:
 - ▶ Bewaken van de kwaliteit van de besluitvorming
 - ▶ Het gezicht van de raad zijn
 - ▶ Het investeren in persoonlijk contact met raadsleden
 - ▶ Het stimuleren van de raad in het goed vervullen van zijn taken
- ▶ Over de volgende taken heerst relatief veel ontevredenheid:
 - ▶ Coachen van individuele raadsleden
 - ▶ Het stimuleren van het politieke debat

BELANG TAKEN VOOR ROL VAN DE BURGEMEESTER ALS RAADSVOORZITTER

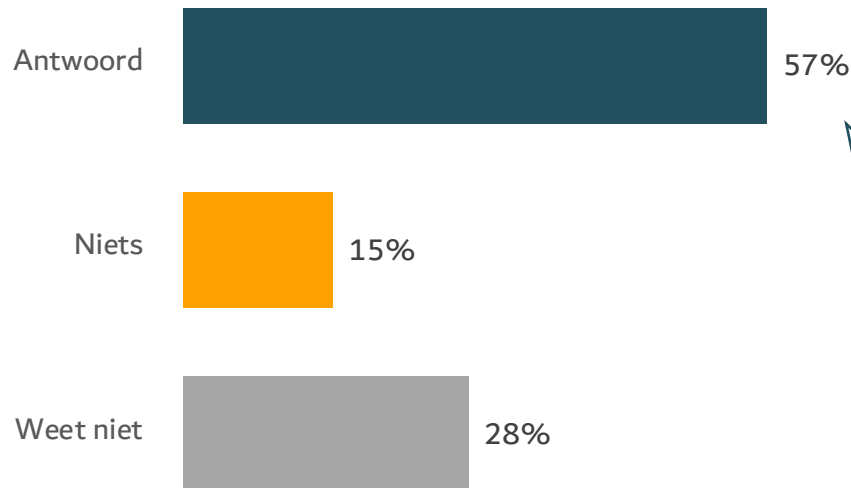
- ▶ In nevenstaande tabel zijn de samenhangsscores weergegeven voor wat betreft de taken van de burgemeester in de rol van raadsvoorzitter. Deze scores geven inzicht in de invloed die de tevredenheid met de verschillende taken heeft op de algemene tevredenheid met de burgemeester in de rol van raadsvoorzitter. Anders gezegd: welke taken zorgen ervoor dat raadsleden wel of niet tevreden zijn over de burgemeester in deze rol en welke taken hebben daar minder invloed op?
- ▶ NB: de samenhangsscores zeggen niets over of men wel of niet tevreden is over de uitvoering van een taak (zie daarvoor de vorige slide). Een hoge samenhang betekent dat het verhogen van de tevredenheid over de uitvoering van deze taak leidt tot een hogere algemene tevredenheid.
- ▶ Bij een samenhangsscore van 1 heeft het onderdeel maximale invloed op de algemene tevredenheid en bij een score van 0 heeft het onderdeel geen enkele invloed.
- ▶ Uit de analyse blijkt dat alle taken significante invloed hebben op de algemene tevredenheid en dat de verschillen in belang klein zijn (alle samenhangsscores liggen tussen 0.54 en 0.65).
- ▶ Wat met name opvalt is dat ‘het politieke debat stimuleren’ aan de bovenkant zit (0.63) en dus relatief belangrijk is. Tegelijkertijd zagen we op de vorige slide dat men over deze taak relatief vaak ontevreden is. Het verdient dus aanbeveling om burgemeesters aan te sporen zich op dit vlak meer in te zetten, omdat dit zal leiden tot een hogere algemene tevredenheid.
- ▶ Daarnaast valt op dat men, vergeleken met de overige taken, het relatief iets minder belangrijk vindt dat de burgemeester zich persoonlijk bemoeit met individuele raadsleden: ‘coachen’ en ‘persoonlijk contact’ scoren lager op belang.

Taken	Samenhangsscore (min=0, max=1)
Het bewaken van de kwaliteit van de besluitvorming	0.65
Het bemiddelen bij conflicten	0.64
Het stimuleren van de raad in het goed vervullen van zijn taken	0.64
Het vertegenwoordigen van de raad in het college	0.63
Het politieke debat stimuleren	0.63
Het bewaken van de bestuurlijke integriteit	0.60
Het gezicht van de raad zijn	0.59
Het coachen van individuele raadsleden	0.57
Het investeren in persoonlijk contact met raadsleden	0.54

VERBETERPUNTEN BURGEMEESTER ALS RAADSVORZITTER

- ▶ Iets meer dan de helft van de raadsleden noemt spontaan een verbeterpunt voor de eigen burgemeester in de rol van raadsvoorzitter.
- ▶ De gegeven verbeterpunten lopen sterk uiteen (zie kader voor meer informatie)

De verbeterpunten die men bij geeft lopen sterk uiteen. Vaker terugkerende thema's zijn:

- ▶ Het stimuleren van het debat en meer ruimte bieden aan het debat
- ▶ Strakker, duidelijker en strenger voorzitten en de spreektijd en inhoud bewaken
- ▶ Minder voorzitter van het College zijn en juist méér voorzitter van de raad
- ▶ Meer betrokken zijn bij raadsleden en hun werk, persoonlijk contact
- ▶ Autoriteit en leiderschap uitstralen, meer daadkracht tonen
- ▶ Neutraliteit en onpartijdigheid bewaken, boven de politiek staan en conflict vermijdend optreden
- ▶ Meer contact en zichtbaarheid onder burgers, meer empathie, meer onder het volk
- ▶ Betere organisatie en procesbewaking
- ▶ (Nog) meer integriteit uitstralen

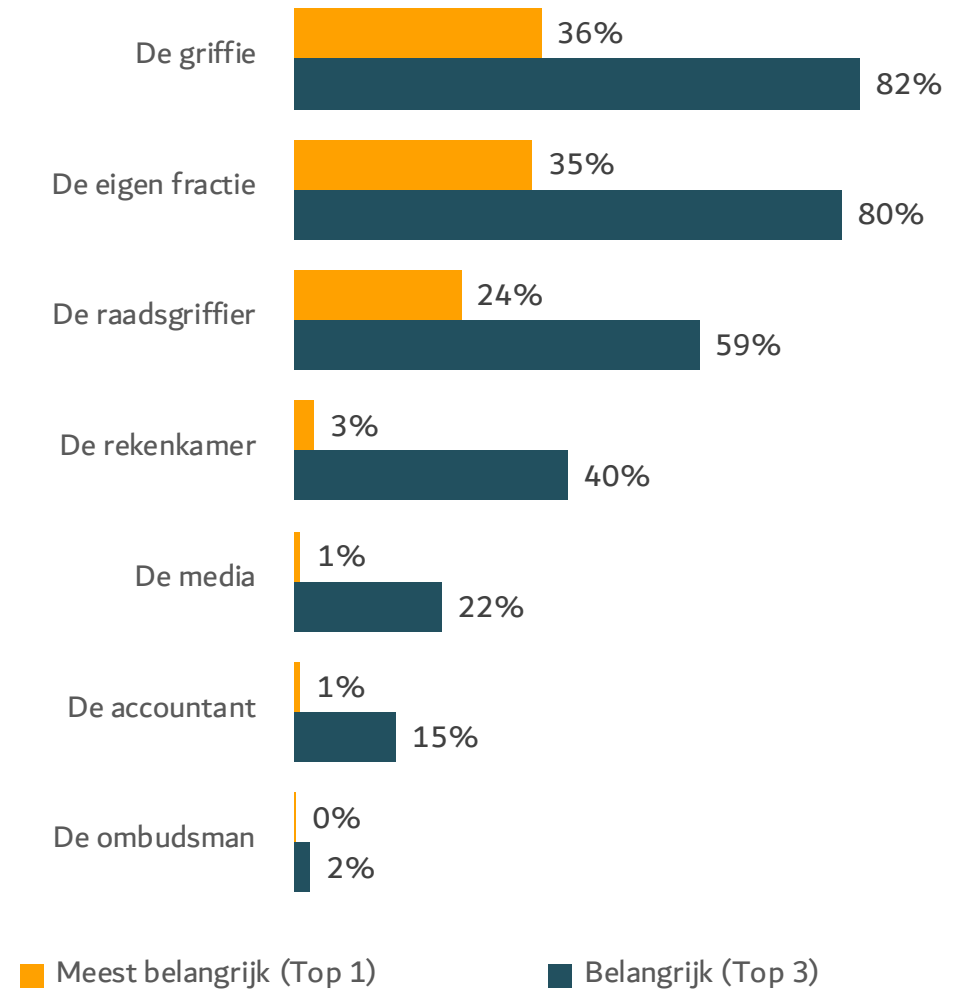

De hulptroepen van de raad

BELANGRIJKSTE HULPTROEPEN

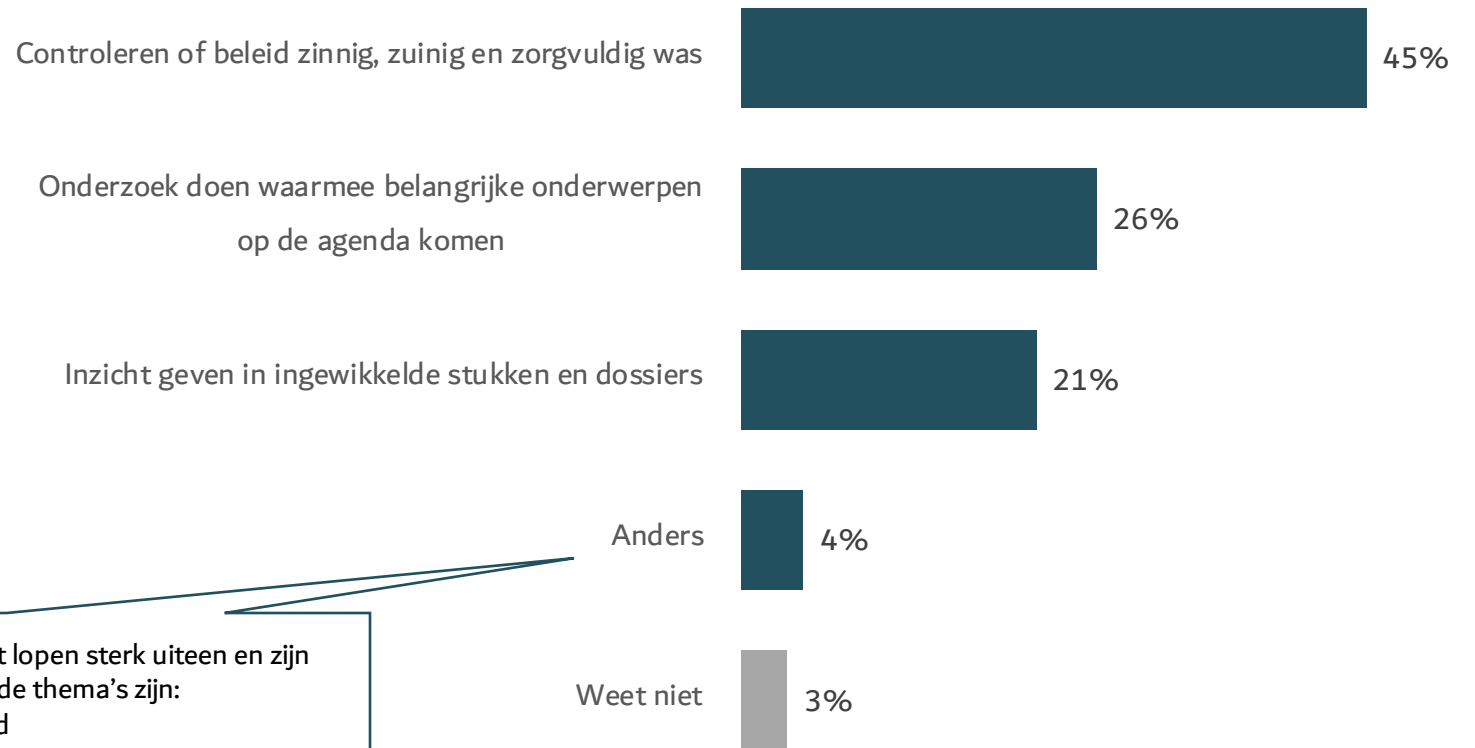
- ▶ Raadsleden zien de griffie (36%) en de eigen fractie (35%) het vaakst als de belangrijkste hulptroepen van de raad. Deze hulptroepen worden ook het vaakst in de persoonlijke top 3 van belangrijke hulptroepen genoemd (respectievelijk 82% en 80%).
- ▶ De raadsgriffier wordt ook relatief vaak het belangrijkste gevonden, zij het in mindere mate: voor een kwart (24%) is dit de belangrijkste hulptroep en 59% heeft deze in zijn of haar persoonlijke top 3.
- ▶ De overige hulptroepen worden slechts zelden als belangrijkste hulptroep gezien.

ONDERSTEUNING VANUIT REKENKAMER

- ▶ Het controleren of beleid zinnig, zuinig en zorgvuldig was wordt het vaakst genoemd als manier waarop de rekenkamer de raad het beste kan ondersteunen.

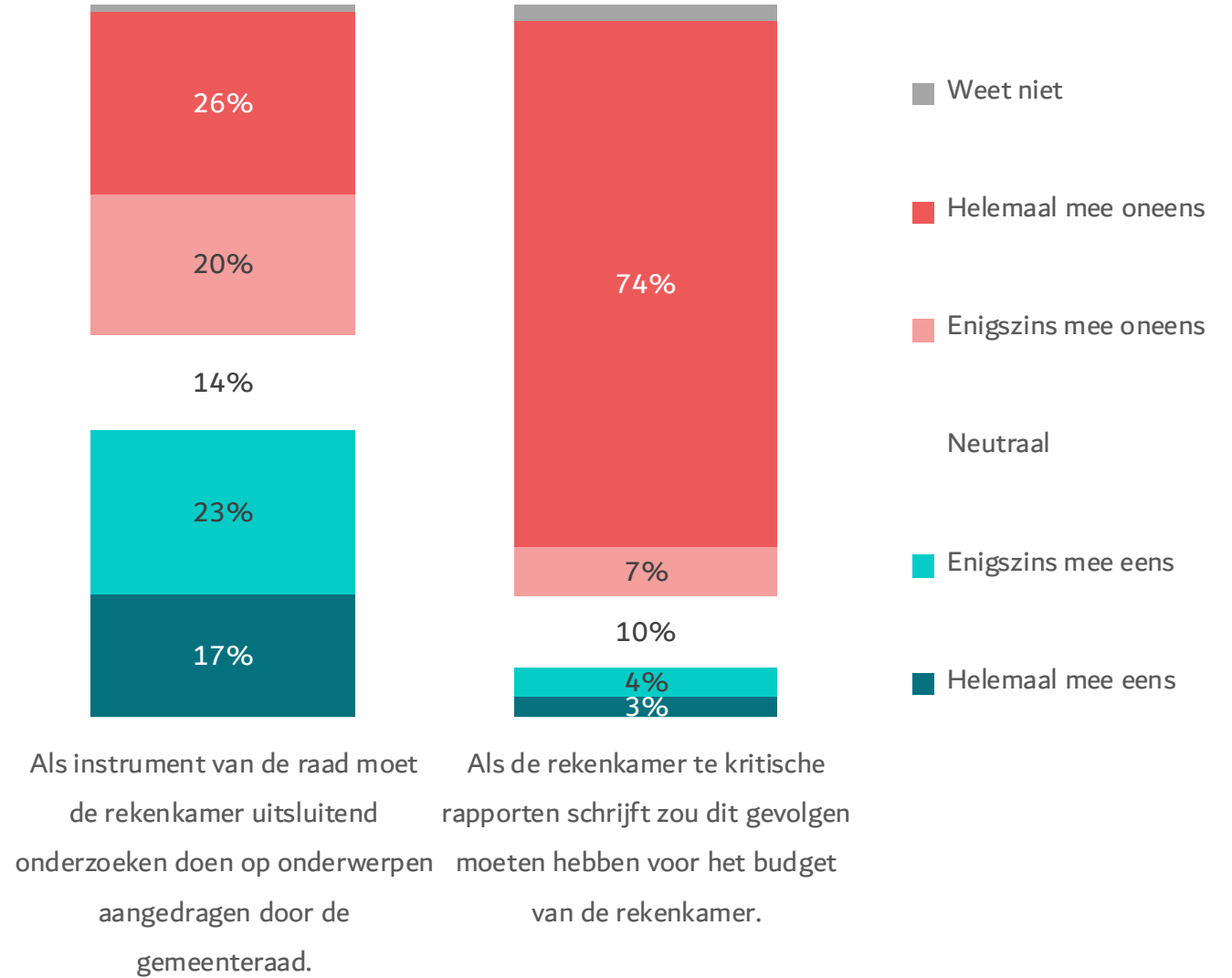
De antwoorden die men bij 'anders' geeft lopen sterk uiteen en zijn vaak negatief geladen. Vaker terugkerende thema's zijn:

- ▶ De rekenkamer functioneert niet goed
- ▶ De rekenkamer is overbodig
- ▶ De rekenkamer doet wat ze zelf wil en stemt niet af met de raad

STELLINGEN OVER DE REKENKAMER

- ▶ Over de stelling 'Als instrument van de raad moet de rekenkamer uitsluitend onderzoeken doen op onderwerpen aangedragen door de gemeenteraad.' lopen de meningen sterk uiteen. De groepen voor- en tegenstanders zijn ongeveer even groot.
- ▶ Een zeer ruime meerderheid van de raadsleden vindt niet dat al te kritische rapporten van de rekenkamer gevolgen moeten hebben voor het budget van de rekenkamer.

Tot slot

TIPS VOOR EEN STERKE RAAD

- ▶ De helft van de raadsleden noemt spontaan een of enkele tips voor een sterke raad.
- ▶ De gegeven verbeterpunten lopen sterk uiteen (zie kader voor meer informatie)

De verbeterpunten die men bij geeft lopen sterk uiteen. Vaker terugkerende thema's zijn:

- ▶ **Meer samenwerking en dualisme:** Raadsleden benadrukken vaak het belang van samenwerking tussen coalitie en oppositie, waarbij dualisme belangrijk wordt gevonden om te waarborgen dat de raad effectief en onafhankelijk opereert.
- ▶ **Vergoeding en tijdsbesteding:** Een aanzienlijk aantal raadsleden geeft aan dat de vergoeding voor raadsleden te laag is in verhouding tot de werkdruk en de complexiteit van de taken. Verhoging van de vergoeding en het creëren van meer tijd voor raadswork worden vaak genoemd.
- ▶ **Opleiding en training:** Er wordt relatief vaak aangegeven dat het voor het verbeteren van de kennis en vaardigheden van raadsleden gerichte training en scholing nodig is, om zo de kwaliteit van de besluitvorming en het debat te verhogen.
- ▶ **Betere ondersteuning:** Door verschillende raadsleden wordt een behoefte kenbaar gemaakt aan betere ondersteuning vanuit de griffie en andere deskundigen om raadsleden te helpen hun taken effectiever uit te voeren.
- ▶ **Contact met inwoners:** Raadsleden geven meermaals aan dat er meer tijd en ruimte moet zijn om in contact te kunnen staan met inwoners, hun zorgen en ideeën serieus te nemen en er voor ze te zijn.
- ▶ **Transparantie en respect:** Raadsleden benadrukken het belang van transparantie in besluitvorming en het respectvol omgaan met elkaar, zowel binnen de raad als richting de burgers.
- ▶ **Professionalisering van de raad:** Er wordt opgeroepen tot een professionalisering van de raad, waarbij meer tijd, middelen en aandacht worden besteed aan het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het raadswork.

Bijlagen

RESPONSVERANTWOORDING

RESPONS

In totaal hebben n=1.139 raadsleden aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt $\pm 2.7\%$ (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%* en een populatiegrootte van N=8.342).

METHODIEK

- ▶ Op 7 mei 2024 is een email met een link naar de online vragenlijst gestuurd aan alle raadsleden waarvan contactgegevens bekend zijn in de database van www.overheidinnederland.nl (N=8.342).
- ▶ Op 14 en 21 mei 2024 zijn herinneringen aan niet responderende raadsleden gestuurd.
- ▶ Genodigden zijn tot 27 mei 2024 in de gelegenheid geweest om de online vragenlijst in te vullen.
- ▶ Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

OVER DIT RAPPORT

In dit rapport zijn de resultaten visueel weergegeven, waarbij tekstueel duiding wordt gegeven.

De resultaten zijn in de basis op totaalniveau weergegeven. Voor de vragen R6 en R7 is een uitsplitsing gemaakt op coalitie/oppositie. Hierbij is (voor zover mogelijk) de volgende onderverdeling gehanteerd:

- ▶ Ik ben lid van een coalitiefractie die ook wethouders levert
- ▶ Ik ben lid van een coalitiefractie die geen wethouders levert
- ▶ Ik ben lid van een oppositiefractie
- ▶ Er is in mijn gemeente geen onderscheid tussen coalitie en oppositie

** De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.*

Invior biedt onafhankelijk advies en projectbegeleiding rondom (participatie)beleid. We begeleiden opdrachtgevers in drie fasen van het participatieproces.

Inzicht – Door onderzoek te doen verzamelen we betrouwbare informatie.

Visie – De opgehaalde inzichten vertalen we naar een gedragen beleidsmatig advies, maar het liefst daarbij ook een participatiebeleid om nu, en in de toekomst, belanghebbenden betrokken te houden.

Organisatie – Vervolgens helpen we met het implementeren van dit beleidsadvies. Onze professionele en flexibele medewerkers geloven in gemeenschap; een zo breed mogelijke groep moet kunnen meedenken en meepraten over lokale maatschappelijke vraagstukken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers/ bestuurders/ politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Invior
Herstraat 20
5961 GJ Horst

www.invior.nl
advies@invior.nl
085-4860100

Invior is lid van Data & Insights Network.

Onderzoeks- en participatiebureau Invior, met de overheidsdatabase Overheid in Nederland, is sinds 2011 actief in onderzoeken onder gekozen en benoemde bestuurders in Nederland. Overheid in Nederland beheert daarvoor een databestand van alle gekozen en benoemde bestuurders van het kabinet, de Staten-Generaal, de Waterschappen, de provincies en de gemeenten. Ook beschikt Overheid in Nederland over een personenregister van leidinggevende ambtenaren bij de diverse overheden.

Afb. Homepage www.overheidinnederland.nl